

Inovativnost politik, predpisov in javnih storitev v Sloveniji

Stičišče za oblikovanje politik kot mesto in orodje za ustvarjanje boljših politik in rešitev za izzive

Kontekst

Pot Slovenije do nizkoogljičnega krožnega gospodarstva zahteva kompleksen prehod in delo vseh ministrstev in različnih skupin deležnikov. Ker želimo to pot narediti izvedljivo in učinkovito smo se tega lotili z uporabo metodologije Deep demonstration. Z njo želimo vključiti pristop systemskega inoviranja in orodij v javno sfero in tako ustvariti pogoje za vse sektorje, da se soočajo s podnebnimi izzivi in drugimi z njim povezanimi zadevami/vprašanji.

Trenutno, vse države delujejo na silosen način, kar je posledica modela birokracije iz 19. stoletja, ki pa ni več relevanten zaradi potrebe po preobrazbi, s katero se soočamo v tem času. Zato je eden od preobrazbenih stebrov Celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo, ki temelji na uporabi metodologije Deep demonstration, vzpostavitev Stičišča za oblikovanje politik. V njem nameravamo testirati izzive, povezane s podnebnimi spremembami, ki jih bomo identificirali v petih verigah vrednosti, po tem pa bo Stičišče za oblikovanje politik podpiral reševanje vseh pomembnih izzivov v Sloveniji.

Glavni cilj

Glavni cilj Stičišča za oblikovanje politik je podpreti razvoj holističnih/celovitih rešitev s pomočjo participativnega procesa eksperimentiranja in pilotiranje inovativnih ukrepov v javnem sektorju. Namen je oblikovati "laboratorijsko" okolje v katerem bodo pripravljavci politik in deležniki (različnih skupin – nevladne organizacija, skupine državljanov, strokovne organizacije, univerze in raziskovalni centri) lahko v sodelovanju oblikovali, prototipirali in testirali inovativne politike, predpise in javne storitve, ki spodbujajo prehod v krožno in nizkoogljično gospodarstvo in družbo. Je poligon za testiranje inovativnih pristopov za javne uslužbence in deležnike, da eksperimentirajo s procesom oblikovanja politik in tako spodbujajo in katalizirajo prehod v podnebno nevtralnost ter tako dvignejo zaupanje in preglednost odločevalskega procesa.

Mednarodno sodelovanje

Pristop laboratorija je v zadnjih letih prejel veliko pozornosti in javnih vlaganj, saj obstaja globalno strinjanje o tem, da potrebujemo bolj učinkovite modele, procedure in ukrepe v javnem sektorju. Model laboratorija črpa na pridobljenih izkušnjah najboljših praks kot je denimo EU JRC Laboratorij LAB Bruselj, Laboratorij politik VB kabineta ali OECD/Observatorija za inovacije v javnem sektorju.

Del aktivnosti Laboratorija politik bo tudi aktiviranje sodelovanja z drugimi mesti/pobudami, kjer se odvija systemska preobrazba. Tako želimo pospešiti proces učenja in iskanje rešitev. Sodelovanje s procesi, ki uporabljajo metodologijo Deep demonstration npr. v regiji Gipuzkoa v Španiji, na Irskem in z mrežo več kot 100 mest v projektu Obzorje Evropa Net0Mesta ponuja veliko priložnosti za učenje.

Mehanizmi in orodja

V Stičišču nameravamo uvesti pristope s pomočjo katerih bomo odpravili ovire za preobrazbo in reševanje izzivov na področju politik, predpisov in javnih storitev in oblikovali krožno inovativno, vključujočo in uspešno prihodnost družbe v Sloveniji.

V Sloveniji ima inovativnost v javnem sektorju zgodovino in izkušnje, ki izhajajo iz izvajanja inovativnih projektov (npr. Inovativen.si, Stop Birokraciji) – tako da bomo z oblikovanjem Stičišča za

oblikovanje politik nadaljevali z uporabo že zbranih vpogledov, pridobljenih izkušenj in novih spoznanj, zmogljivosti in mrež, pri čemer bo poudarek na elementih, ki jih je treba okrepiti in ki morajo biti sistemski.

Predvsem mora biti ta pristop k oblikovanju in uporabi rešitev za boljše politike, predpise in javne storitve (in njihovo izvajanje) v prihodnost usmerjen, prilagodljiv in proaktiven in se mora osredotočati na iskanje rešitev in ustvarjanje poglobljenega razumevanja stanja sistemov v državi.

Poti za vzpostavitev Stičišča za oblikovanje politik

Stičišče za oblikovanje politik je eden od načinov za preoblikovanje politik, predpisov in javnih storitev.

V Stičišču za oblikovanje politik bomo pripravili niz eksperimentov za politike. Sprva se bomo osredotočili na področje grajenega okolja in kasneje nadaljevali na področjih izbranih verig vrednosti, ki so kritične za gospodarstvo v Sloveniji. Eksperimentalni pristop bo iterativen. Tako bo mogoč tudi razmisliti o potencialnih modelih delovanja Stičišča za oblikovanje politik in tako reševanje izzivov povezati s preizkušanjem najbolj primernih struktur in procesov ob vzpostavljanju Laboratorija politik.

Po tem, ko bo izbran posamezen izziv, bodo ključne naloge Stičišča za oblikovanje politik:

- Eksperimentiranje – sodelovalen proces za raziskovanje, analiziranje izziva in za oblikovanje rešitev in pristopov, ki jih bomo testirali.
- Svetovanje – povezovanje s področnimi strokovnjaki ali znanstveniki, ki imajo izkušnje na izbranem področju.
- Usposabljanje – prilagojeni in oblikovani programi za podporo pri dvigu usposobljenosti v procesih, ki že potekajo.

Primeri delujočih laboratorijev politik

- [LabX](#)
- [LAB*OPM](#)
- [Service Design Lab Singapore](#)
- [EU Policy lab](#)
- [UK Policy lab](#)
- [The Government Laboratory of Chile](#)